

GRU 5

”Möbelkraft AB”

Produktkalkylering med budgetering Ekonomistyrning (delkurs3 i FOA134)

FOA134

2 hp

Inlämning GRU5

Sker via Blackboard ”Mina grupper-Gruppuppgifter GRU5” senast 2018 01 08 kl. 09.00

Excellfil som skickas in.

Första bladet är försättsblad med namn och personnr på de som varit delaktiga. Dessutom hur stor procentuell andel respektive person bidragit till lösandet av uppgiften.

En inlämning per grupp.

Denna uppgift är en **budgeterings- och kalkyleringsuppgift**. Du ska genomföra en hel budgetprocess genom att ta fram funktions- och omkostnadsbudgetar med tillhörande självkostnadskalkyler.

Gör självkostnadskalkylerna utifrån traditionell standardindelning av kostnadsslagen och den skalkyltrappan för tillverkningsföretag (Kalkyl och budget kap.6).

Arbetet ska slutligen resultera i resultat- och likviditetsbudget samt en balansbudget. **Förutsättningarna** för uppgiften finns på **sid 4-7**.

När lösningen lämnas in ska som **första sida efter försättsbladet** finnas en **sammanfattning** enligt mallen ”Budgetsammanfattning år 200X - Möbelkraft AB” på sida 8. Belopp ska i sammanfattningen anges i tkr utan decimal. Klara ut eventuella avrundningar/avstämningar på ett bra sätt.

På **försättsbladet** ska anges inlämningsuppgiftens beteckning, termin och årtal samt gruppmedlemmarnas namn och födelsedata.

Uppgiften kan lösas på olika sätt. En svårighet i uppgiften är att vissa budgetar och kalkyler inte kan slutföras direkt. För att underlätta arbetet rekommenderas arbetsgången nedan. Använd Excel eller någon motsvarande produkt. Observera att **läsaren måste kunna följa beräkningsstegen ni gjort**, vilket kan kräva kompletterande text. Alla, till lösningen av uppgiften underliggande, beräkningar ska redovisas, se vidare Bilaga 2 ”Innehåll och övriga villkor”.

1. Börja med att läsa igenom uppgiften och gör klart för dig vad som ska lämnas in. (Slarva inte med detta steg, kommer att underlätta kommande arbete.)
2. För att kunna göra självkostnadskalkyler måste omkostnadspålägg beräknas. Omkostnadsbudgetarna är till påläggsberäkningarna. Börja med att göra investeringsbudget innan omkostnadsbudgetarna sammanställs.

Investeringsbudgeten ska omfatta de planerade investeringarna; anskaffningsvärde, avskrivningar samt vilken avdelning respektive kostnad ska belasta. Det är avskrivningarna som ska beräknas och föras in i omkostnadsbudgeterna. (Avskrivningarna finns angivna för respektive avdelningsbudget, kontrollera att de stämmer, se sidorna 5-6)

3. Nu kan du börja med **omkostnadsbudgetarna (avdelningsbudgetarna)**. Du ska således sammanställa alla **omkostnader (indirekta kostnader)** för de olika avdelningarna i företaget. Kostnader på inköpsavdelningen blir företagets **MO**-kostnader. Snickeri och måleriavdelningens omkostnader blir företagets **TO**-kostnader. Observera att företaget har två tillverkande avdelningar, snickeriet och måleriet. I denna uppgift blir det därför två TO-pålägg, **TO för snickeriet och TO för måleriet**. Avdelningarna Försäljning samt Företagsledning och administration kan däremot behandlas som en avdelning; **AFFO**. Kontrollera att era totala omkostnader stämmer överens med kontrollsiffran på sida 7.
Ett sätt att få överblick över omkostnadsbudgetarna är att ställa upp dem i matrisform (se bilaga 1), gärna med totalsummor för både kostnadslag och avdelningar. Utgå från de i uppgiften givna omkostnaderna för respektive avdelning, se ”rutorna” under varje avdelning på sidor 5-6.
4. Budgetera **direkta kostnader**, direktmaterial och direktlön. Direkt lön finns på två avdelningar, snickeri och måleri. De direkta kostnaderna ska föras direkt mot kostnadsbärarna separat, dvs. räkna **inte** ihop dem med omkostnaderna.

5. Börja med **produktkalkylerna** och gör dessa så långt så att du får fram tillverkningskostnaden (TVK) för respektive produkt. För att klara detta, måste du först räkna ut **påläggssatserna för MO, TO-snickeri och TO-måleri**. Dessa påläggssatser ska du sedan använda för att beräkna MO, TO-snickeri och TO-måleri för respektive produkt. (Så småningom ska produktkalkylerna utmynna i ett försäljningspris för de fyra olika produkterna.) På detta stadium ska du enbart komma fram till resp. produkts tillverkningskostnad (TVK).
Som fördelningsbas för MO ska direkt material i kronor användas.
Som fördelningsbas för TO-snickeri och TO-måleri används direkt lönekostnad i respektive avdelning.

6. Beräkna påläggssatserna för **AFFO**. Kom ihåg när du ska beräkna AFFO-pålägget så är fördelningsbasen för AFFO: **Tillverkningskostnaden för sålda produkter**.

7. Gör klart **produktkalkylerna** genom att beräkna självkostnaden. Det är TVK plus AFFO-pålägget. Eftersom vinstpålägget är =0 är självkostnaden och försäljningspriset samma sak.

8. **Lagerbudget**. Några lager beräknas inte att finnas hos Möbelkraft vid årets slut. Råvarulager =0, Produkter i arbete =0, Färdigvarulager =0

9. Avsluta med beräkning av **resultatbudgetar, likviditetsbudget och balansbudget** vid årets utgång.

Resultatbudget: Intäkterna utgörs av det framräknade priset gånger antalet sålda produkter. Kostnaden för de sålda varorna (KSV) är TVK för respektive produkt. Dessutom finns det en kostnadspost AFFO. Då inget vinstpåslag görs så ska resultatet bli noll.

(Det är på sin plats att göra enl. ovan även om det i detta fall skulle gå att ta självkostnaden gånger antalet. Att alla lager är noll hör inte till vanligheten och då blir det lite annorlunda.)

Likviditetsbudget: Intäkter och kostnader blir inbetalningar/utbetalning med vissa justeringar. Kontrollsiffra är för utbetalningar finns på sida 7.

Inbetalningar är försäljning och satsat kapital och banklån.

Utbetalningar är direkt lön, direkt arbete, investeringar, hela avdelningsbudgeterna med vissa justeringar för det som inte är utbetalningar.

Tänk på att det finns leverantörsskulder och kundfordringar vid årets slut.

Balansbudget: Tillgången i kassan förutsätter en korrekt likviditetsbudget. Inga varulager finns men väl kundfordringar och anläggningstillgångar. Skulder finns i form av banklån och leverantörsskulder. Det finns även en post i form av aktiekapital.

Enligt balansekvationen gäller: Tillgångar = Eget kapital och Skulder. Differenser kan uppstå trots att du genomfört uppgiften på ett bra sätt. Dessa differenser kan t ex bero på avrundningar vid påläggsberäkningen. Genom att enbart använda angivna ingångsvärden och formler i cellerna så undviker ni differensproblematiken.

Om differensen inte blir noll har ni gjort fel. Blir differensen noll **kan** ni ha gjort rätt..

10. Glöm inte budgetsammanfattningen enligt mallen på sid 8.

Lycka till!

Möbelkraft AB

Gösta Kraft och hans dotter Eva står i begrepp att starta en tillverkning av möbler. Gösta har tidigare erfarenhet av snickeribranschen och Eva har nyligen avslutat en utbildning för formgivare av möbler. Eva fick under utbildningstiden en hylla prisbelönad och tillverkning av denna samt andra av Eva formgivna möbler ska utgöra basen för verksamheten. Gösta och Eva ska inför det första verksamhetsåret genomföra en detaljerad budget med produktkalkyler, som bygger på de planer för rörelsen som för närvarande existerar. Företagsnamnet Möbel-Kraft AB har registrerats in. Rekryteringsprocessen har inletts och en lokal har hyrts i ett industriområde. Produkterna ska inledningsvis vara den prisbelönta hyllan ”Vera” samt en mer robust variant ”Rut”. Distributionen ska ske till detaljister med intresse för nordisk design inom och utom Sverige.

Uppgift

Er uppgift är att genomföra en hel budgetprocess genom att ta fram;

- Funktionsbudget: försäljningsbudget.
- Avdelningsbudgetar: Inköp-, snickeri-, måleri-, administration- och försäljnings, se bilaga 1.
- Självkostnadskalkyler (produktkalkyler i kr/st.): uppställning enligt den traditionella kalkyltrappan för tillverkningsföretag, se avsnitt påläggskalkylering i tillverkningsföretag (Kalkyler som beslutsunderlag kap.6).

Arbetet ska resultera i detaljerad (med värden i kr):

- resultatbudget
- likviditetsbudget
- balansbudget

Slutligen ska ni göra en;

- budgetsammanfattning i hela tkr; exakt utifrån en given mall på sid 8

Alla beräkningar ska visas så att hela beräkningskedjan visas!!!

Räkna med att företaget är i drift fullt ut från räkenskapsårets första dag.

Försättsblad

När lösningen lämnas in ska försättsbladet ha nedanstående utseende:

Överst i vänstra hörnet

Mälardalens högskola
Akademin för Ekonomi, Samhälle och Teknik.
FOA134 Grundläggande företagsekonomi, 30 hp

Mitt på sidan

Titel

Nederst i högra hörnet

GRU 5 2hp

Kurs:	FOA134 Ht-17
Gruppenr och ort	Grupp X V-ås/ E-tuna
Namn 1	ååmmdd (födelsedata) (löst andel x%)
Namn 2	ååmmdd (födelsedata) (löst andel x%)
Osv	
Handledare:	Namn

Sammanfattning

Direkt efter försättsbladet ska en sammanfattning av de detaljerade budgetarna göras exakt enligt mallen på sida 8. Belopp ska anges i tkr utan decimal. Klara ut ev. avrundningar/avstämningar på ett bra sätt.

Förutsättningar

Göstas och Evas mål är att möblera Sverige!

1. Underlag för budgetar

1.1 Tillverkning och försäljning

Följande tillverkning och försäljning förväntas det första året:

Produkt	Tillverkning (st.)	Försäljning (st.)
Vera	150	150
Rut	100	100

1.2 Färdigvarulager och produkter i arbete

Under första verksamhetsåret beräknas alla tillverkade produkter bli sålda.

Allt inköpt material kommer att förbrukas till tillverkningen av produkterna.

Det innebär att vid årets slut förväntas det inte finnas något ”produkter i arbete (PIA)” eller något ”färdigvarulagret (FVL)”. Både PIA och FVL är lika med noll (=0)

1.3 Inköp av virke och råvarulager

Virke köps in i jämn takt under året. Totalt beräknas 3 400 lpm (löpmeter) virke av björk köpas in. Vid årets slut förväntas virkeslagret vara förbrukat och tomt, råvarulager vid årets slut är lika med noll (=0).

1.4 Planerade investeringar

Datorer och vissa arbetsmaskiner leasas initialt. Följande investeringar i anläggningstillgångar ska genomföras:

Snickeri: arbetsmaskiner 800 tkr

Måleri: målningsutrustning 500 tkr

Administration och försäljning: montrar och skyltutrustning till utställningshall 80 tkr och kontorsmöbler 20 tkr.

Avskrivningar på inventarierna är 20 %. Avskrivningarna är beräknade och är noterade i respektive avdelningsbudget.

(Avskrivningen blir årets kostnad, investeringen är en utbetalning.)

2. Underlag för avdelningsbudgetar

2.1 Direkta kostnader

Samtliga möbler är gjorda av samma trävirke, björk. Materialkostnaden är beräknad till 15 kr/löpmeter. Lönekostnaden inkl. sociala avgifter beräknas i Snickeriet uppgå till 170 kr/tim och i Måleriet till 180 kr/tim enligt operationsregister. I nedanstående register beskrivs resursåtgång och direkta kostnader för de olika produkterna.

Operationsregister		Produktregister	
<u>Snickeri</u>	<u>Tid/st. (tim) x kr/h</u>	<u>Produkt</u>	<u>Materialåtgång/st. (löpmeter) x kr/m</u>
Vera	6,0 x 170 = 1 020 kr	Vera	14 x 15 = 210 kr
Rut	4,0 x 170 = 680 kr	Rut	13 x 15 = 195 kr
<u>Måleri</u>	<u>Tid/st. (tim)</u>	<u>Artikelregister</u>	
Vera	3,0 x 180 = 540 kr	<u>Artikel</u>	<u>Kostnad</u>
Rut	2,5 x 180 = 450 kr	Trävirke	15 kr/löpmeter

2.2 – Indirekta kostnader

2.2.1 – Inköpsavdelning

Följande poster som avser inköpsavdelningen ska arbetas in i kalkyler och budgetar för det kommande året.

Lön	150 000
Frakter	50 000
Förbrukningsmaterial	12 000
Hyra av kontorsmaskiner	15 000
Lokalhyra	25 000

2.2.2 – Snickeri

Följande poster som avser snickeriavdelningen ska arbetas in i kalkyler och budgetar för det kommande året.

Lön	180 000
Förbrukningsmaterial	18 000
Energi	40 000
Hyra av arbetsmaskiner	26 000
Lokalhyra	100 000
Avskrivningar	160 000

2.2.3 Måleri

Följande poster som avser måleriavdelningen ska arbetas in i kalkyler och budgetar för det kommande året.

Lön	180 000
Färg och lacker	50 000
Förbrukningsmaterial	30 000
Hyra av arbetsmaskiner	19 000
Lokalhyra	50 000
Avskrivningar	100 000

2.2.4 Försäljning- och administrations -avdelning

Försäljningsavdelningen bemannas av Eva.

Löner	390 000
Förbrukningsmaterial	1 000
Hyra av kontorsmaskiner	15 000
Reklam och PR	100 000
Resor och representation	35 000
Lokalhyra	75 000
Avskrivningar	16 000

Administrationsavdelningen bemannas förutom av Gösta, som tar VD-posten, av en halvtidstjänst under det första året.

Löner	630 000
Förbrukningsmaterial	1 000
Hyra av kontorsmaskiner	15 000
Revisionsarvoden	12 000
Ränta på banklånet	50 000
Resor och representation	25 000
Företagsförsäkring	28 000
Avskrivningar	4 000

2.2.5 Vinsten

Möbelkraft har inget intresse av att göra vinst. Att enbart få tillräckligt för att täcka sina kostnader tycker Gösta och Eva är tillräckligt. Priset till kund blir den beräknade självkostnaden. Dvs. inget vinstpåslag. **Det innebär att vinstpåslaget är 0 %.**

3. Underlag för resultat, likviditet, balans och avstämning

3.1 Finansiering

Verksamheten finansieras genom ett aktiekapital på 400 000 kr, där Eva och Gösta satsar lika stora delar. Från banken lånar man 1 000 000 kr. Dessa pengar disponeras från årets första dag (kostnaden för lånet, ränta, finns i budgeten för företagsledning och administration). Ingen amortering ska ske under det första året. Leverantörsskulder uppskattas till 100 000 kr vid årets slut.

3.2 Kapitalanvändning

Tillgångar kan bindas i anläggningstillgångar, varulager och kundfordringar.

Anläggningstillgångarna ska minskas med avskrivningarna för året (se under indirekta kostnader). Inga varulagret finns vid årets slut. Råvarulager =0, Färdigvarulager =0, Produkter i arbete =0. Kundfordringarna förväntas i genomsnitt uppgå till 80 000 kr som också är det förväntade värdet vid årets slut.

3.3 Avstämning

Om ni gjort rätt ska värdena på nedanstående poster bli:

Vissa siffror är ca vilket innebär +/- ett par procent

Begrepp	Värde
Summa omkostnader	2 602 000 kr
Summa utbetalningar	4 020 000 kr
Summa direkt lön	347 000 kr
MO pålägg	ca 500 %
TO snickeripålägg	ca 240 %
TO måleripålägg	ca 340 %
AFFO pålägg	ca 85 %
Resultat	0 kr
Balansomslutning	1 500 000 kr

Budgetsammanfattning år 200X - Möbelkraft AB

FÖRSÄLJNINGSBUDGET (TKR)

Produkt   Antal   Summa

Vera

Rut

Totalt

Investeringsbudget (tkr)

Avdelning   Investeringsbelopp   Avskrivning

Snickeri

Måleri

Adm o Försälj

Resultatbudget (tkr)

Försäljning

Kostnad för sålda varor

Bruttoresultat

Övriga kostnader

Resultat

Likviditetsbudget (tkr)

Startkapital

Försäljning

Avgår kundfordringar

Summa inbetalningar

Dir lön utbetalningar

Avdelningsutbetalningar

Investeringar

Råmaterial

Avgår lev. skulder

Summa utbetalningar

Kassaställning

Balansräkning UB (tkr)

Tillgångar

Anläggningstillgångar

Varulager

Kundfordringar

Kassa

Summa

Eget kapital och skulder

Aktiekapital

Resultat

Banklån

Leverantörsskulder

Summa

Bilaga 1

Tips

Investeringsbelopp: _____

Investeringsbudget

Avdelning	Objekt	Anskaffningsvärde	Avskrivn/år	Restvärde (UB)
Snickeri				
Måleri				
Försäljning				
Adm.-ledning				
Summa				

Avdelningsbudgetar

Avd	Inköp	Snickeri	Måleri	Försäljning och adm. **	Totalt
Kostnadsslag*					
Löner (indirekta)					
Frakter					
Förbruk.material					
Hyra maskin					
Lokalhyra					
Räntor					
Avskrivningar					
Summa					

*exempel på kostnadsslag

** Om AFFO pålägg så kan de slås ihop på detta sätt

BILAGA 2   INNEHÅLL OCH ÖVRIGA VILLKOR

Följande ska lämnas in i ett och samma dokument. Före inlämning kontrollera sidbrytningar så att inlämnad uppgift är läsvänlig.

1. Avdelningsbudget i matrisform (se bilaga 1) som visar respektive avdelnings omkostnader samt totalen omkostnader per kostnadsslag.
2. Investeringsbudget
3. Försäljningsbudget
4. Budget över samtliga påläggsbaser
5. Påläggsberäkningar
6. Likviditetsbudget
7. Resultatbudget
8. Balansbudget
9. Produktkalkyler i kronor/styck
10. Budgetsammanfattning enligt mall, se sida 8, och anvisning. OBS! I hela tkr vilket innebär beslut om avrundningar. Designen är given i mallen.

ÖVRIGT

- Samtliga beräkningar ska visas! Det ska gå att följa uppställningarna så att det klart framgår vad som är gjort och varifrån beloppen kommer.
- Det ska vara möjligt att se de beräkningar som görs för att komma fram till införda poster i lösningen.
- Hela uppgiften ska vara löst/behandlad.